

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

не пізніше 1868
1917

Михайло-Лукашівське волосне правління,
с. Михайло-Лукашеве Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

1917
1919

Михайло-Лукашівська волосна земська управа,
с. Михайло-Лукашеве Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

ФОНД № 277

ОПИС № 1

справ постійного зберігання
за 1918 рік

Передмова

**до опису № 1 Ф. 277 Михайло-Лукашівська волосна земська управа,
с. Михайло-Лукашеве Олександрівського повіту Катеринославської
губернії**

I. Історія фондоутворювача

Михайло-Лукашівське волосне правління створено не пізніше 1868 року (у відомостях про земські лікарські дільниці за цей рік згадується Михайло-Лукашівська волость, Ф. 56, оп.1, спр. 3) як орган управління селянами, звільненими з кріпацтва, відповідно до Указу імператора Павла I “О разделении казенных селений на волости и о порядке внутреннего их управления»” від 06 серпня 1797 року. На підставі закону Тимчасового уряду від 21 травня 1917 року, за яким створювалися безстанові органи волосного земського самоврядування, Михайло-Лукашівське волосне правління реорганізовано у Михайло-Лукашівську волосну земську управу.

Михайло-Лукашівське волосне правління діяло під наглядом Олександрівського повітового у селянських справах присутствія, за реформою 1889 року – повітового земського начальника. З травня 1917 року керівництво волосними земськими управами покладено на Всеросійський земський союз.

Волосне правління (з 1917 р. - земська управа) діяло на території Михайло-Лукашівської волості. До складу волості станом на 01.01.1920 року ходили населені пункти: с. Михайло-Лукашеве (волосний центр), села Антонівка, Берестовате, Голубівка, Зінов'ївка, Любомирівка, Максимівка, Миролюбівка, Новомиргородка, Сергіївка, Трохимівка, Федорівка. Діяльність управи розповсюджувалася на місцеві сільські товариства.

Волосний сход (збори) і волосне правління (з 1917 р. - земська управа) були керівними органами місцевого самоврядування. На волосному сході (зборах) обиралися посадові особи, уповноважені по виборах до Державної Думи від селян, кандидати у гласні повітового земства, вирішувалися адміністративно-господарські питання, затверджувалися вирокі сільських сходів. До складу волосного сходу входили волосні та сільські посадові особи на чолі зі старшиною, а також виборні особи від кожних десяти дворів.

Виконавчо-розпорядчим органом для вирішення поточних питань було волосне правління (з 1917 р – земська управа). Воно складалося з волосного старшини, всіх сільських старост волості, збирачів податків, судових засідателів і писаря. Контролювало діяльність сільських управлінь, виконання селянами воїнської, етапної та натуральної повинностей, здійснювало розподіл і стягнення державних і земських зборів, страхових платежів, вирішувало адміністративно-господарські питання, дрібні судові справи, займалося опікуванням вдів і сиріт, збором статистичних відомостей.

Волосний старшина обирався волосним сходом строком на три роки з числа селян. До його функцій входило: оповіщення населення про закони і

розпорядження вищих органів, нагляд за виконанням судових вироків, контроль за збереженням громадського порядку. Підпорядковувався мировому посереднику, пізніше - земському начальнику.

Нижчим становим селянським судом був волосний суд. Він був відокремлений від системи загальних судів. Вирішував на підставі місцевих звичаїв цивільні карні справи, позови та скарги селян. Волосний суд складався з 4-12 суддів, що обиралися щорічно волосним сходом.

Нагляд за правопорядком на території волості здійснювали нижчі поліцейські чиновники, що обиралися сільськими сходами і не входили до складу чинів повітової поліції. Виконували примусові поліцейські дії, супроводжували заарештованих, тимчасово охороняли втікачів і злочинців.

За реформою Тимчасового уряду 1917 року створювалася нижча одиниця земського самоврядування – волосні земства. Скасовувалися волосні сходи, правління, суди і старшини. Вибори гласних до розпорядчого органу - земських зборів, проводилися на основі загального, прямого, рівного і таємного голосування. Волосні земські збори обирали зі свого складу виконавчий орган – волосну земську управу на чолі з головою на один рік. Волосні земства наслідували адміністративні, фінансові та господарські функції волосних правлінь.

Волосна земська управа припинила діяльність у 1919 році на підставі загальної директиви НКВС РРФСР від 06 лютого 1918 року про розпуск міських і земських органів самоврядування, Декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Об организации власти на местах» від 30 листопада 1918 року з передавання влади на місцях надзвичайним органам радянської влади - військово-революційним комітетам і комітетам незаможних селян, пізніше – губернським, волосним і повітовим з'їздам рад та їх виконавчим комітетам (Собрание узаконений и распоряжений рабоче-крестьянского правительства Украины, № 1, ст. 3; № 7, ст. 86).

II. Історія фонду

Документи Михайло-Лукашівської волосної земської управи поступили на зберігання до Державного архіву Запорізької області 02 квітня 1931 року під номером Ф. 143. Вперше документи фонду піддані науково-технічному опрацюванню у 1937 році. Тоді було складено рукописний опис № 1 на 2 справи за 1918 рік.

На підставі Акту від 23 липня 1953 р. документи Ф. 143 були передані у відділ секретних фондів під номером фондів радянського періоду Р-2110с. За Актом від 16 квітня 1957 р. фонд Р-2110с було передано на загальне зберігання. В результаті проведення роботи з уточнення фондування документів (Акт від 21 квітня 2008 р. № 22) фонд Р-2110 було закрито, а документи у кількості 2 справ за 1918 рік передані до розділу дорадянських фондів під номером Ф. 277 опис № 1.

Опис складено за номінальною схемою систематизації. До опису внесені такі документи: посімейні списки жителів населених пунктів волості.

З метою покращення інформаційно-пошукового рівня опису проведено його удосконалення. У ході роботи перескладені заголовки справ, перевірені крайні дати документів, кількість аркушів у справах.

Складено опис № 1 за 1918 рік на 3 справи, з № 1 по № 3. Останньою справою до опису приєднано перескладений опис. Збережено колишню схему систематизації справ.

До опису складено довідковий апарат:

- титульний аркуш;
- передмова.

Науковий співробітник

О.В. Шишкіна

_____ грудня 2010 року.

ЗАТВЕРДЖУЮДиректор Державного архіву
Запорізької області

_____ О.С. Тедєєв

_____ грудня 2010 року

Фонд № 277**ОПИС № 1**справ постійного зберігання
за 1918 рік**Михайло-Лукашівська волосна земська управа, с. Михайло-Лукашеве
Олександрівського повіту Катеринославської губернії**

№№ з/п	Індекс справи	Заголовок справи	Крайні дати документів	Кількість аркушів у справі	При - мітки
1	2	3	4	5	6
1918 рік					
1		Посімейні списки жителів населених пунктів волості станом на 01 січня 1919 року		516	
2		Посімейні списки жителів сіл Голубівки та Зінов'ївки станом на 01 січня 1919 року		32	
3		Перескладений опис № 1	09 травня 1937	1	

До опису внесено 3 (три) справи з № 1 по № 3

Науковий співробітник

О.В. Шишкіна

Старший зберігач фондів

А.І. Демешко

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

О.Ю. Зінчик

_____ грудня 2010 року

СХВАЛЕНОПротокол засідання ЕПК
держархіву Запорізької області
від _____ року № ____

